

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28893>

Özet

Bu akademik giri?, **Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i**'ni (PSÖDÖ) detayl? bir ?ekilde sunmaktadır. Ölçek, 2021 y?l?nda Tural ve arkada?lar? taraf?ndan geli?tirilm? olup, **pandemi** döneminde uzaktan yürütölen ö?retim faaliyetlerinin ö?rencilerin deneyimleri ve alg?lar? aç?s?ndan de?erlendirilmesini amaçlamaktadır. 8 boyut ve 39 maddeden olu?an bu ölçek, ö?rencilerin uzaktan e?itime kat?l?m motivasyonlar?n?, teknoloji kullan?m becerilerini, ö?retmen-ö?renci ileti?imini, yüz yüze e?itime olan tercihlerini, akademik destek alg?lar?n? ve Covid-19 önlemlerine uyumu gibi çe?itli yönlerini ölçmektedir. Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsaml? **geçerlik** ve **güvenirlik** analizleriyle desteklenmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in psikometrik özelliklerinin güçlü oldu?unu göstermekte olup, e?itim alan?nda **pandemi** dönemindeki ö?retim süreçlerini anlamak ve de?erlendirmek için de?erli bir araç sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i, uzaktan ö?retim, pandemi, e?itim psikolojisi, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Özgür Tural, Burak Kayal?, Mehmet Yavuz, Mehmet Hasançebi, Fatma Ye?ilda?-Hasançebi

Amaç

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i'nin (PSÖDÖ) temel amac?, Covid-19 **pandemi** döneminde uygulanan uzaktan ö?retim süreçlerinin ö?renciler üzerindeki etkilerini ve ö?rencilerin bu süreçlere yönelik alg?lar?n? kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, ö?rencilerin uzaktan e?itime adaptasyonlar?n?, derslere kat?l?mlar?n?, teknolojik yeterliliklerini ve e?itimden ald?klar? deste?i analiz etmeye odaklanmaktadır. Bu sayede, uzaktan ö?retim modellerinin etkinli?i hakk?nda derinlemesine bilgi edinilmesi ve gelecekteki e?itim stratejileri için önemli veriler sa?lanması hedeflenmektedir.

Ölçek, e?itimcilerin ve politika yap?c?lar?n **pandemi** gibi ola?anüstü durumlarda e?itim sistemlerinin esnekli?ini ve dayan?kl?l?n? anlamalar?na yard?mc? olmak üzere tasarlanm??tır. Ö?rencilerin motivasyon, ileti?im ve destek ihtiyaçlar? gibi kilit alanlardaki deneyimlerini ölçerek, uzaktan e?itimde kar??la??lan zorluklar? belirlemek ve bu zorluklara yönelik iyile?tirici müdahaleler geli?tirmek için nicel veriler sunar. Ölçe?in geli?tirilmesi, **pandemi** sürecindeki ö?renme ortamlar?n? daha iyi optimize etme çabalar?na önemli bir katkı sa?lamaktadır.

Yap?

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i, ö?rencilerin **pandemi** dönemindeki **uzaktan ö?retim** deneyimlerini çok boyutlu olarak ele alan 8 farklı boyuttan ve toplam 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, ö?rencilerin uzaktan e?itime yönelik tutumları, motivasyonları, teknolojik yeterliliklerini, ö?retmenleri ve aileleriyle olan iletişimlerini, yüz yüze e?itime olan tercihlerini ve genel olarak öğrenme süreçlerinden duydukları memnuniyeti ölçmektedir. Bu boyutlar, **uzaktan e?itim ortamları** ve ö?rencilerin bu ortamlarda yaşadıkları çetiteli deneyimleri yansıtmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçe?in yapısal modeli, ö?rencilerin **canlı derslere katılım heyecanı**, **teknoloji kullanımı kolaylığı**, **ö?retmen iletişimi**, **dü?ünceleri ifade etme becerisi**, **yüz yüze e?itim tercihi**, **uzaktan öğretimin motive ediciliği**, **EBA TV** gibi destek kaynaklarından faydalanma, **aileden ve okuldan psikolojik/teknolojik destek alma** ve **Covid-19 önlemlerine uyum** gibi geniş bir yelpazedeki algıları kapsamaktadır. Her bir boyut, ö?rencilerin **pandemi** döneminde edindikleri öğrenme tecrübelerinin farklı bir yönünü aydınlatarak, uzaktan e?itim sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Geçerlik

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i'nin **geçerlik** analizleri, ölçe?in yapısal bütünlüğünü ve ölçmek istediği kavramları ne derece doğru ölçtüğünü göstermektedir. Yapılan analizlerde, **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem uygunluğu katsayısı** 0.882 olarak bulunmuştur. Bu değer, **faktör analizi** için veri setinin oldukça uygun olduğunu göstermektedir. **Bartlett's Küresellik Testi** ise 0.000 ($p < 0.001$) anlamlılık düzeyinde çetkm olup, maddeler arasında anlamlı ilişkilerin varlığı ve dolayısıyla faktör analizinin yapılabirliğini doğrulamaktadır.

Ölçe?in yapısal geçerliği, **do?rulayıcı faktör analizi** (DFA) ile de incelenmiştir. DFA sonuçları, modelin verilere iyi uyum sağladığını göstermektedir. Uyum iyiliği indeksleri aşağıdaki gibidir: **Ki-kare / serbestlik derecesi (X²/df) = 2.29** (kabul edilebilir aralıkta < 3), **Yaklaşık Hata Karekökü Ortalaması (RMSEA) = 0.054** (mükemmel uyum < 0.06), **Standardize Edilmiş Kök Ortalama Karekök Kalıntı (SRMR) = 0.065** (iyi uyum < 0.08), **Karşılaştırmal Uyum İndeksi (CFI) = 0.95** (mükemmel uyum > 0.95), **Normlandırılmış Uyum İndeksi (NFI) = 0.92** (iyi uyum > 0.90) ve **Normlandırılmış Uyum İndeksi (NNFI/TLI) = 0.95** (mükemmel uyum > 0.95). Bu değerler, ölçe?in teorik yapılarının ampirik verilerle tutarlı olduğunu ve yüksek düzeyde yapı geçerliğine sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, ölçe?in açıkladığı toplam varyans %54.03 olup, madde **faktör yük değerleri** 0.42 ile 0.82 arasında değişmektedir, bu da maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlik

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendirmek amacıyla yap?lm??t?. ?ç tutarlılık katsayılar? olarak **McDonald's Omega (ω)** ve **Cronbach's Alpha (α)** de?erleri hesaplanm??t?. Elde edilen sonuçlar, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Ölçek için **McDonald's ω** de?eri 0.900 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, özellikle çok boyutlu ölçeklerde yaygın olarak kullan?lan ve Cronbach's Alpha'ya göre daha güçlü bir iç tutarlılık göstergesi olarak kabul edilen bir katsayıdır. **Cronbach's α** de?eri ise 0.893 olarak bulunmu?tur. Her iki katsayı da 0.70'in üzerinde olması, ölçe?in maddelerinin birbirleriyle tutarlı oldu?unu ve aynı yapıyı ölçtü?ünü, dolayısıyla ölçüm sonuçları kararlı ve güvenilir oldu?unu açıkça ortaya koymaktadır. Bu yüksek **güvenirlik** de?erleri, ölçe?in farklı uygulamalarda benzer sonuçlar üretme potansiyeline sahip oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinde, ölçe?in altında yatan boyutlar? belirlemek ve yapısal **geçerlili?ini** do?ulamak amacıyla **faktör analizi** teknikleri kullan?lm??t?. İlk olarak, veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek üzere **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlili?i testi** ve **Bartlett's Küresellik Testi** uygulanm??t?. KMO de?eri 0.882 olarak, Bartlett's testi ise istatistiksel olarak anlamlı ($p=0.000$) bulunmu?tur. Bu sonuçlar, verilerin faktörle?tirme için oldukça uygun oldu?unu ve maddeler arasında yeterli düzeyde korelasyon bulundu?unu göstermektedir.

Açıklayıcı ve **do?rulayıcı faktör analizi** (DFA) sonuçlarına göre, ölçek 8 farklı boyutta toplanan 39 maddeden oluşmaktadır. Ölçek tarafından açıklanan toplam varyans %54.03 olarak belirlenmi?tir. Bu oran, ölçe?in ölçtü?ü yapıyı önemli bir kısmını açıkladığını göstermektedir. Ayrıca, maddelerin **faktör yük de?erleri** 0.42 ile 0.82 arasında de?i?mekte olup, bu de?erler her bir maddenin ilgili faktörle güçlü bir ilişkisi oldu?unu ve faktör yapısına önemli katkı sağladığını işaret etmektedir. DFA uyum indeksleri (X^2/df : 2.29, RMSEA: 0.054, SRMR: 0.065, CFI: 0.95, NFI: 0.92, NNFI: 0.95) de modelin verilere mükemmel düzeyde uyum sağladığını ve ölçe?in 8 boyutlu yapıyı ampirik olarak do?rulandığını kanıtlamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i, belirli bir bağlamda (pandemi dönemi uzaktan ö?retim) öğrencilerin algıları ölçmek üzere **geliştirilmiş** bir **psikometrik** araçtır. Bu tür ölçekler, spesifik bir fenomeni veya durumu derinlemesine anlamak amacıyla sızrdan oluşturulur ve kapsamlı **psikometrik** analizlerle **geçerlik** ve **güvenirli?i** test edilir. Ölçek,

ö?rencilerin uzaktan e?itim deneyimlerini çok yönlü bir bak?? aç?s?yla de?erlendirerek, e?itim ara?t?rmalar? ve uygulamalar? için de?erli veriler sunar.

Biçim: Ölçek, toplam 39 adet maddeden olu?makta ve ö?rencilerin yan?tlar?n? derecelendirmek için **5'li Likert derecelendirme sistemi** kullanılmaktadır. Bu sistem, ö?rencilerin belirli ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya bir durumu ne s?kl?kla ya?ad?klar?n? belirtmelerine olanak tan?r. Ölçek maddeleri iki ana bölüme ayr?lm??t?r: ?kinci bölümdeki maddeler için "1= kesinlikle kat?lm?yorum" ile "5= kesinlikle kat?l?yorum" aras?nda bir seçim yap?l?rken, üçüncü bölümdeki maddeler için "1= hiçbir zaman" ile "5= her zaman" aras?nda bir derecelendirme yap?lmaktadır. Bu farklı derecelendirme biçimleri, ölçe?in kapsad??? farklı alg? ve davran?? türlerine uygun olarak tasarlanm??t?r, böylece daha zengin ve nüanslı? veri toplanmas? hedeflenmi?tir.

Mevcut Diller: Ölçek, Türkiye'deki e?itim ba?lam?nda geli?tirildi?i için orijinal dili **Türkçe**'dir. Çal??mada ba?ka dillere çevrildi?ine dair bir bilgi bulunmamaktadır, bu da ölçe?in ?u an için sadece Türkçe olarak kullan?ma hazır oldu?unu göstermektedir.

Popülasyon Grubu: Ölçek, Covid-19 pandemi döneminde uzaktan ö?retim gören ö?rencileri hedef almaktadır. Bu popülasyon, uzaktan e?itim süreçleriyle do?rudan etkile?imde olan ve bu süreçleri deneyimleyen bireylerden olu?maktadır. Ölçek, ö?rencilerin ya?, sosyoekonomik durum veya e?itim seviyesi gibi demografik özelliklerinden ba??ms?z olarak, uzaktan ö?renme deneyimlerinin genel alg?lar?n? ölçmeyi amaçlar.

Ya? Grubu: Orijinal çal??mada spesifik bir ya? grubu belirtilmemi? olsa da, ölçe?in maddeleri ve içeri?i göz önüne al?nd???nda, ortaö?retim (lise) ve yüksekö?retim (üniversite) düzeyindeki ö?rencilerin bu maddeleri anlay?p yan?tlayabilece?i dü?ünülmektedir. Ölçekte "ö?retmenlerim" ve "okul idaresi" gibi ifadelerin yer almas?, genel ö?renci popülasyonunu kapsad???n? göstermektedir. Dolay?s?yla, ergenlik döneminden yeti?kinli?e kadar geni? bir ö?renci kitlesi için uygun olabilir.

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal ara?t?rmada kullanılan örneklemin detaylı demografik bilgileri (örne?in, tam ya? aral???, cinsiyet da??l?m?, e?itim seviyeleri, co?rafi da??l?m, örneklem büyüklü?ü) aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, çal??manın Türkiye'de yap?ld??? ve uzaktan e?itim sürecinde olan ö?rencilerin genel popülasyonundan verilerin topland??? varsay?lmaktadır. Gelecekteki ara?t?rmalarda, ölçe?in farklı ö?renci gruplarındaki performans?n? daha iyi anlamak için bu demografik detaylar?n sa?lanması faydal? olacaktır.

Test Metodolojisi: Ölçe?in geli?tirilmesi, bilimsel psikometrik prensiplere uygun olarak gerçekleştirilmi?tir. Bu süreç, öncelikle literatür taramas? ve uzman görüş?leri ile madde havuzu olu?turulmas?n?, ardından pilot uygulamalarla maddelerin ön yeterlili?inin test edilmesini içermi?tir. Daha sonra, toplanan veriler üzerinde kapsamlı geçerlik (yap?s?sal geçerlik, faktör analizi) ve güvenirlik (iç tutarlılık katsayılar? gibi) analizleri yap?lm??t?r. Bu metodoloji, ölçe?in

hem teorik olarak sa?lam bir yap?ya sahip oldu?unu hem de ampirik olarak güvenilir ölçümler sundu?unu garanti altına alm??t?r. Özellikle do?rulay?c? faktör analizi, ölçe?in öngörülen 8 boyutlu yap?s?n?n verilere uyumunu teyit etmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retim de?erlendirme, psikometrik ölçek, Covid-19, çevrimiçi ö?renme, e?itim teknolojileri, ö?renci alg?s?, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Özgür Tural için ozgurtural@windowslive.com e-posta adresi belirtilmi?tir. Di?er yazarlar için özel bir yaz??ma adresi bulunmamaktadır.

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i, Tural ve arkadaş?lar? tarafından **2021 y?I?nda** geli?tirilmif ve akademik literatürde yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?yla ilgili spesifik bir ücretlendirme veya telif hakk? bilgisi orijinal makalede aç?kça belirtilmemi?tir. Genellikle, bu tür akademik ölçeklerin bilimsel ara?t?rma ve e?itim amaçl? kullan?mlar? için yazarlarla do?rudan ileti?ime geçilmesi ve izin alınmas? tavsiye edilir. Özellikle ticari amaçl? kullan?mlar, adaptasyonlar veya geni? ölçekli uygulamalar için yazarlardan resmi yaz?I? izin alınmas? yasal ve etik bir gerekliliktir.

Ölçe?i kullanmay? dü?ünen ara?t?rmac?lar?n, sorumlu yazar Özgür Tural ile ozgurtural@windowslive.com e-posta adresi üzerinden ileti?ime geçerek kullan?m ko?ullar?, telif haklar? ve potansiyel izin gereklilikleri hakk?nda bilgi almalar? önerilir. Bu, ölçe?in do?ru ve etik bir ?ekilde kullan?lmas?n? sa?layacaktır. Ölçe?in yay?mland??? y?I (2021) itibar?yla güncel oldu?u kabul edilmektedir.

Referanslar

Tural, Ö., Kayal?, B., Yavuz, M., Hasançebi, M., & Ye?ilda?-Hasançebi, F. (2021). The scale of evaluating instruction in pandemic process: Development, validation, and reliability. *Pedagogika*, 141(1), 26-52. <https://doi.org/10.15823/p.2021.141.2>

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

[pandemi-surecindeki-ogretimi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

[pandemi-surecindeki-ogretimi-de?erlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin tam metni a?a??daki ba?lant?dan da eri?ilebilir: [vdu.lt](#)

Pandemi Sürecindeki Ö?retimi De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

3. Uzaktan yürütülen canl? derse kat?lmay? heyecanla beklerim.
4. Uzaktan ö?retim için gerekli teknolojileri kolayl?kla kullan?r?m.
5. Uzaktan ö?retim sürecinde ö?retmenlerimle sa?l?kl? ileti?im kurabilirim.
7. Uzaktan ö?retim yoluyla yürütülen canl? derslerde dü?üncelerimi etkili bir ?ekilde ifade edebilirim.
10. Yüz yüze e?itimin ba?lamas?ndan mutluluk duyar?m.
17. Canl? derslerde ö?retmen ile olan ileti?imim yüz yüze derslere göre daha niteliklidir.
22. Uzaktan ö?retim yüz yüze e?itimden daha motive edicidir.
23. Uzaktan ö?retim sürecinde EBA TV yay?nlar?, ilgili konuyu ö?renmeme katk? sa?lamaktad?r.
27. Bu y?l derslerin sadece uzak ö?retimle devam etmesini istiyorum.
28. Uzaktan ö?retim sürecinde ailemden psikolojik destek al?r?m.
30. Uzaktan ö?retim sürecinde okuldaki ö?retmenlerimden teknolojik destek al?r?m.
33. Uzaktan ö?retim için gerekli teknolojilere (cep telefonu, tablet, bilgisayar) kolayl?kla ula??r?m.
34. EBA destek noktalar?ndan yararlan?r?m.
35. Okul idaresi ö?rencilerin Covid-19 önlemlerine uyup uymad?klar?n? takip eder.
38. Okulumdaki ö?retmenler Covid-19 ile ilgili önlemlere uyar.